

KADER İNANCI

Kader: Sözlükte ölçü, miktar anlamlarına gelen kader, terim olarak Allah'ın evrende olacak olan her şeyi belli bir ölçü, düzen ve uyum içerisinde önceden programlamasına denir.

Kaza: Allah tarafından önceden planlanan bu olayların zamanı gelince programa uygun olarak gerçekleşmesine "kaza" denir.

Örneğin; Bir insanın ne zaman doğacağını Allah tarafından önceden planlanması kader, zamanı gelince o kişinin doğması kazadır.

Allah'ın (cc.) her şeyi bir ölçüye göre yaratması: Allah kâinatta yer alan her şeyi bir plan, ölçü ve uyum içerisinde yaratmıştır. Bu ölçülü yaratılışın örneklerini hayatımızın ve yaşadığımız kâinatın her alanında görmek mümkündür. Bu yaratılışta hiçbir düzensizlik ve dengesizlik görülmez. Dengeyi bozan insanlardır.

Bir insanın ne zaman doğacağını Allah tarafından önceden planlanması kader, zamanı gelince o kişinin doğması kazadır.

Metinde verilen örneğe göre kaza ve kader kavramlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kader belirli bir uyum ve düzen içinde planlanır.
- B) Kaderi programlayan Allah'tır.
- C) Kaza, önceden takdir edilen programa uygun bir şekilde gerçekleşir.
- D) Kaza, kaderden önce meydana gelir.

Evrendeki Ölçü, Düzen ve Dengeye Örnekler:

- Canlıların yaşamak için oksijen tüketmesi, bunun sonucunda karbondioksit açığa çıkarması, bitkilerin bu karbondioksiti kullanıp oksijen üretmesi
- Denizlerdeki tuz oranının, deniz canlıları için uygun ve dengeli bir seviyede olması
- Dünya ile Güneş arasındaki mesafenin, dünyadaki canlıların yaşayabilmesi için en ideal uzaklıkta olması
- Gezegenlerin ve yıldızların aralarındaki mesafenin, evrendeki dengeyi ve düzeni bozmayacak şekilde olması
- Yağmurun belli bir ölçüye göre yağması

Denizlerdeki tuz, orada yaşayan canlılar için uygun orandadır. Gezegen ve yıldızların aralarındaki mesafe, evrendeki dengeyi sarsmayacak şekildedir. Güneş'in ve Ay'ın Dünya ile arasındaki mesafe, insanların ve diğer canlıların yaşam fonksiyonları için en ideal durumdadır. Bütün bu örnekler bize gösteriyor ki

Yukarıdaki paragrafı en iyi tamamlayan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Allah esirgeyen ve bağışlayandır. Merhameti geniştir.
- B) Allah evrende sayısız gök cisimleri, yıldızlar, galaksiler yaratmıştır.
- C) Allah evrendeki her şeyi insanoğlunun faydalanması için yaratmıştır.
- D) Allah evrendeki her şeyi bir ölçü ve düzene göre yaratmıştır.

Evrendeki Ölçü, Düzen ve Dengeye Kur'an'dan Örnekler:

"Gerçekten biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık." (Kamer suresi, 49. ayet)

"Güneş ve Ay bir hesaba göre (hareket etmekte) dir. Yıldızlar ve ağaçlar (Allah'a) secde ederler. Göğü Allah yükseltti ve dengeyi O koydu. Sakın dengeyi bozmayın." (Rahman suresi, 5-8. ayetler)

"Her şeyi yaratmış, ona bir ölçü, biçim ve düzen vermiştir." (Furkan suresi, 2. ayet)

"Geceyi ve gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratan O'dur. Her biri bir yörüngede hareket etmektedir." (Enbiya suresi, 33. ayet)

"Gökleri yedi kat yaratan O'dur. Rahman'ın yaratmasında bir düzensizlik göremezsin. Gözünü çevir de bir bak, bir bozukluk görüyor musun?" (Mülk suresi, 3. ayet)

EVRENDEKİ YASALAR

Fiziksel yasalar: Madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, yapısı, hareketi ve maddeler arası ilişkiler ile ilgili prensiplerdir. Fiziksel yasalar deneye, gözleme ve araştırmaya dayalı olduğu için evrensel ve değişmez bir niteliğe sahiptir.

Fiziksel Yasalara Örnekler:

- Suyun kaldırma kuvveti
- Yer çekimi kanunu
- Gök cisimlerinin hareketleri
- Doğa olaylarının (yağmur, kar, rüzgâr, deprem vb.) oluşması
- Suyun 100 derecede kaynaması

İLGİLİ AYETLER

"Onlara bir delil de gecedir ki biz ondan gündüzü sıyrıp çekeriz de birden karanlığa gömülürler. Güneş de (bir delildir onlara) akar gider yörüngesinde. İşte bu çok güçlü ve her şeyi bilen Allah'ın yaratmasıdır..." (Yasin suresi, 37-40. ayetler)

Biyolojik yasalar: Canlıların yapısı, beslenmesi, korunması, gelişmesi ve üremesiyle ilgili yasalardır. Allah, canlıların yaratılışını ve yaşamlarını biyolojik yasalara bağlamıştır.

Biyolojik Yasalara Örnekler:

- Etle beslenen hayvanların çene yapılarının otla beslenenlerden farklı olması
- Develerin çöl iklimine uygun yaratılması
- Kuşların uçmak için kanatlarının olması
- Kutup ayılarının kalın kürklerinin olması
- Hayvanların bir kısmının yumurtlama, bir kısmının da doğum yoluyla üremesi

İLGİLİ AYETLER

"(Ey insanlar!) Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı? İşte o suyu, belli bir süreye kadar sağlam bir yere yerleştirdik, sonra da ona ölçülü bir biçim verdik..." (Mürselât suresi, 20-23. ayetler)

"O, insanı alaktan (embriyodan) yarattı." (Alak suresi, 2. ayet)

Toplumsal yasalar: Toplumsal olaylar arasında var olan sebep-sonuç ilişkisini gösteren yasalardır. Toplumsal yasalar ayrıca insanlar arasındaki ilişkileri ve etkileşimi ele alır. Allah toplumsal yasalardan Kur'an'da "Sünnetullah" diye bahsetmiştir. Toplumsal yasaları bilmek ve bu yasalar doğrultusunda hareket etmek, insanların birbiriyle uyum içerisinde yaşamalarını sağlar. Bu da huzur ve güven ortamını beraberinde getirir.

Toplumsal Yasalara Örnekler:

- Sanayileşmenin artması ve tarımsal üretimin azalmasıyla köyden kente göçün hızlanması
- Eşitliğin olmadığı toplumlarda karmaşa yaşanması
- Gelir dağılımının adil olmadığı toplumlarda huzur ve barış ortamının bozulması

UNUTMA!

Evrensel yasaların diğer adı: **Sünnetullah'tır.**

İLGİLİ AYETLER

"...Sen Allah'ın yasında (Sünnetullah'ta) hiçbir değişiklik bulamazsın..." (Fatır suresi, 43. ayet)

"Her toplumun (belirli) bir eceli vardır. Ecelleri geldiğinde onu ne bir an erteleyebilirler ve ne de bir an öne alabilirler." (A'raf suresi, 34. ayet)

DÜŞÜNELİM!

Fiziksel yasalar; madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, yapısı, hareketi ve maddeler arası ilişkilerle ilgili prensiplerdir.

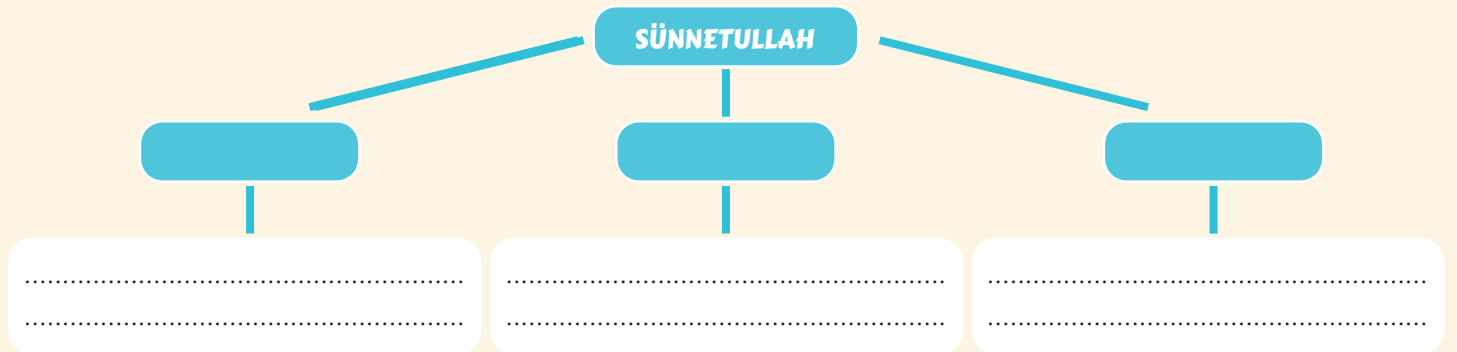
Biyolojik yasalar; canlıların yapısı, beslenmesi, korunması, gelişmesi ve üremesiyle ilgili yasalardır.

Fiziksel ve biyolojik yasalar, deney, gözlem ve araştırmalar neticesinde anlaşılabilir. Bu yasalar değişmez olup evrensel bir niteliğe sahiptir.

Kader, Allah'ın ilim ve irade sıfatlarıyla; kaza ise kudret ve tekvin sıfatlarıyla ilgilidir.

ETKİNLİK I

Evrendeki yasaları ve onlara ait örnekleri yazarak aşağıdaki şemayı tamamlayınız.

ETKİNLİK 2

Evrensel yasalarla ilgili birer örnek ayet yazınız.

Fiziksel Yasalar:

Biyolojik Yasalar:

Toplumsal Yasalar:

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Eda Hanım, kader ve kaza konusunu anlattıktan sonra konu ile ilgili olarak şu örneği tah-
taya yazar:

"Su 100 derecede kaynar" ifadesi örnektir.

"100 dereceye ulaşan suyun kaynaması" örnektir.

Buna göre, noktalı yerlere sırası ile aşağıdaki ifadelerden hangilerinin yazılması gerekir?

A) kadere-ecele

B) kadere-takdire

C) kazaya-kadere

D) kadere-kazaya

NE ÖĞRENDİK?

Allah evrene sayısız sistemler koymuştur. Evren Allah'ın koyduğu bu sistemler sayesinde hiç bozulmadan işlemektedir. Evren-
nin işlemlerini sağlayan bu sistemleri fiziksel, biyolojik ve toplumsal olarak sınıflandırabilmek mümkündür.

PEKİŞTİRELİM!

Aşağıdaki yargıların evrendeki yasalardan hangilerine ait olduklarını yanlarına yazınız.

1. Evrendeki cisimler, birbirlerini bir kuvvetle çeker ve iter. (.....)
2. Allah bütün canlıları çift olarak yaratmıştır. (.....)
3. Cismin kütlesi ne kadar büyük olursa çekme ve itme kuvveti o kadar büyük olur. (.....)
4. Adaletin olmadığı toplumlarda barış bozulur. (.....)
5. Balıklar suda yaşamaya elverişli bir biçimde yaratılmışlardır. (.....)
6. Isıtılan metaller genişir. (.....)
7. Gelir dağılımının adil olduğu toplumlarda yoksulluk azalır. (.....)
8. Mevsimler olmasaydı canlı yaşamı olmazdı. (.....)

PEKİŞTİRELİM!

Aşağıdaki cümlelerden doğru bilgi içerece "D", yanlış bilgi içerece "Y" yazınız.

1. (.....) Evrende var olan düzen ve uyum tesadüf eseri meydana gelmiştir.
2. (.....) Allah'ın evrene koymuş olduğu yasalara Sünnetullah denir.
3. (.....) Fiziksel yasalar canlılar ve onların yapısıyla ilgilidir.
4. (.....) Evrende var olan düzeni gözlemlememiz mümkün değildir.
5. (.....) İnsanın kendi kaderi üzerinde hiçbir etkisi yoktur.
6. (.....) Toplumsal yasalar sayesinde sosyal hayatımızda daha dikkatli davranmaktayız.
7. (.....) Allah'ın evrende meydana gelecek olayları önceden programlamasına kaza denir.
8. (.....) Gece ve gündüzün oluşumuyla ilgili yasalara biyolojik yasalar denir.

İNSANIN İRADESİ VE KADER

Allah, insanlara kutsal kitaplar ve peygamberler göndererek iyiye kötüyü, doğruyu yanlış bildirmiş, ancak seçme-tercih etme konusunda insanı özgür bırakmıştır. İnsan akıl ve irade sahibi bir varlık olarak bu yaptığı seçimlerden Allah katında sorumludur. Örneğin insan, alkollü bir şekilde trafiğe çıkıp kaza yaparsa bu yaptığı tercihten Allah katında sorumludur. "Bu kaderdir" diyerek sorumluluktan kurtulamaz.

- İnsanın akıllı ve irade sahibi olması, davranışlarından sorumlu olması anlamına gelir. Bu yüzden kader; insanın akıl ve sorumluluk sahibi olmasıyla yakından ilgilidir.

"Şüphesiz biz ona (doğru) yolu gösterdik. İster şükredici olsun, ister nankör." (İnsan suresi, 3. ayet)

"De ki: Hak Rabbinizdendir. Artık dileyen iman etsin, dileyen inkâr etsin..." (Kehf suresi, 29. ayet)

- İnsanın tercih edebildiği ve bunun sonucunda sorumlu olduğu durumlar vardır. Örneğin; çalışmak, üretmek, hayırlı işler yapmak, güler yüzlü olmak, ibadet etmek veya bunların tersi...

İnsanı diğer varlıklardan ayıran en önemli özelliklerden biri de iyi ile kötü, hayır ile şer arasında seçim yapabilme hürriyetine sahip olmasıdır.

Bu metin aşağıdakilerden hangisine vurgu yapar?

A) Kader ve kaza	B) İrade ve tevekkül
C) Özgürlük ve sorumluluk	D) Tevekkül ve sorumluluk

ALTIN BİLGİ

Külli İrade: Allah'ın sınırsız dileme gücüdür. Allah'ın külli iradesi her şeyi kuşatmıştır. O, bir şeyin olmasını dilediği zaman ona "ol" der, o da olur.

Cüzi İrade: Allah tarafından insana verilen sınırlı seçme özgürlüğüne "cüzi irade" denir. İnsan akıl sahibi olduğu için düşünce, söz ve davranışlarında özgürdür. İyi ile kötü, doğru ile yanlış arasında tercih yapabilir.

İLGİLİ AYETLER

"Kim iyi bir iş yaparsa kendi lehinedir. Kim de kötülük yaparsa kendi aleyhinedir. Rabbin, kullarına (zerre kadar) zulmedici değildir." (Fussilet suresi 46. ayet)

"İşte bu (Kur'an), kendisiyle uyarılsınlar, Allah'ın ancak bir tek Tanrı olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri iyice düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara (gönderilmiş) bir bildiridir." (İbrahim suresi, 52. ayet)

İnsanın Özgürlüğü ve Sorumluluğu:

- Bir insanın yaptığı davranışlardan, söylediği sözlerden Allah katında sorumlu olabilmesinin şartı akıl ve irade sahibi olmasıdır. Akli dengesi yerine olmayanlar ve çocuklar eylemlerinden sorumlu değildir.
- "Akıllı olmayanın dini de yoktur." (Hadis-i şerif)
- İnsanın sorumluluğu ise gücü ile sınırlıdır.
- "Allah hiç kimseye gücünün üstünde bir şey yüklemeyiz." (Bakara suresi, 286. ayet)
- Allah insana peygamberler ve ilahi kitaplar aracılığıyla kılavuzluk yapmış ancak onu din seçiminde özgür bırakmıştır.

PEKİŞTİRELİM!

..... dilemek, istemek tercihte bulunmak anlamlarına gelir. Dinî bir terim olarak ise bir şeyin yapılıp yapılmamasına kişinin kendi özgür tercihiyle karar vererek seçimde bulunmasıdır.

..... insana akıl vermiş ve kendi kararlarını kendisinin alması noktasında bırakmıştır. Çünkü Allah insanın her tercihine müdahale etseydi insanın yaptıklarından mümkün olmazdı.

İnsan iradesinin de kaderle bir ilişkisi vardır. İnsan düzen ve uyumun olmadığı bir dünyada yaşayamaz ve kendi iradesi doğrultusunda seçimde bulunamazdı.

ETKİNLİK 4

Bir dine inanmak	Göz kırpmak	İbadet etmek	Saçlarımızın uzaması
Yaşadığımız şehir	Fiziksel özelliklerimiz	Yalan söylemek	Cinsiyetimiz

Bu olayları aşağıdaki ilgili kutucuklara yerleştiriniz.

TERCİHTE BULUNABİLDİĞİM DAVRANIŞLAR	TERCİHTE BULUNAMADIĞİM DAVRANIŞLAR
-	-
-	-
-	-
-	-

1. "Onlara bir delil de gecedir ki biz ondan gündüzü sıyrıp çekeriz de birden karanlığa gömülürler. Güneş de (bir delildir onlara) akar gider yörüngesinde. İşte bu çok güçlü ve her şeyi bilen Allah'ın yaratmasıdır..." (Yâsîn sure-si, 37-40. ayetler)

Yukarıdaki ayetler aşağıdakilerden hangisi ile ilgilidir?

- A) Toplumsal yasa B) Biyolojik yasa
C) Fiziksel yasa D) Sünnetullah

2. I. Evrendeki düzenin mükemmelliği sonsuz ilim ve kudret sahibi bir yaratıcıya işaret eder.
II. Yüce Allah evrendeki her şeyi yerli yerinde yaratmıştır.
III. Evrendeki ahenk ve düzenin kurucusu, akıl sahibi tek varlık olan insandır.
IV. Evrende karmaşık ve rastgele bir düzen vardır.

Evrendeki mükemmel ölçü ve düzenden hareketle yukarıdaki sonuçlardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) II ve III
C) I, II ve IV D) II, III ve IV

3. **Evrendeki ahenk ve düzenle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

- A) Evrendeki ahenk ve düzenin yaratıcısı yüce Allah'tır.
B) Yüce Allah evrendeki uyum ve dengeden ibret alınmasını istemiştir.
C) İnsanın evrendeki düzene aykırı hareket etmesi sıkıntı yaşamasına neden olur.
D) Evrendeki ahenk ve düzenin bozulmaması için yüce Allah yaratmayı, bir defa ile sınırlamıştır.

4. **İnsanın tercihte bulunabilmesi bakımından aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklıdır?**

- A) Cömert olmak B) Merhametli olmak
C) Mavi gözlü olmak D) Yardımsever olmak

5. "Kim doğru yolu seçerse bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur, kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapmış olur. Hiçbir günahkâr, başkasının günah yükünü üstlenmez..." (İsrâ sure-si, 15. ayet)

Ayet mealini aşağıdaki başlıklardan hangisinin altına yazmak daha uygun olur?

- A) Evrendeki Eşsiz Düzen
B) Kader ve Evrendeki Yasalar
C) İnsanın Özgürlüğü ve Sorumluluğu
D) Emek ve Rızık

6. **Aşağıdaki ayetlerden hangisi insanın özgürlüğüne vurgu yapmaktadır?**

- A) "Allah, hiç kimseye gücünün üstünde bir şey yüklemmez..." (Bakara sure-si, 286. ayet)
B) "Şüphesiz biz ona (doğru) yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör." (İnsan sure-si, 3. ayet)
C) "...Hiçbir kimse başkasının günahını yüklenmez..." (Zümer sure-si, 7. ayet)
D) "Yeryüzünde bulunan her canlı sonludur..." (Rahman sure-si, 26. ayet)

7. Yüce Allah, Kur'an'da şöyle buyurmaktadır: Bundan dolayı dinimiz, insanın gücünü aşan konuları, sorumluluk alanı dışında tutar.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdaki ayetlerden hangisi yazılmalıdır?

- A) "Allah, hiç kimseye gücünün üstünde bir şey yüklemmez. Herkesin kazandığı iyilik kendi yararına, kötülük de kendi zararınadır..." (Bakara sure-si, 286. ayet)
B) "Gerçekten insan için kendi çalışmasının karşılığın-dan başka bir şey yoktur." (Necm sure-si, 39. ayet)
C) "Biz her şeyi bir ölçüye (bir düzene, plana) göre yarattık." (Kamer sure-si, 49. ayet)
D) "Allah kimi hidayete erdirirse doğru yolu bulan odur. Kimi de şaşırtırsa işte asıl ziyana uğrayanlar onlardır." (A'raf sure-si, 178. ayet)

KADERLE İLGİLİ KAVRAMLAR

Ecel ve Ömür: Her canlının sahip olduğu yaşam süresine "ömür" denir. Ömrün bittiği zamana da "ecel" denir. Hayat ve ölüm Allah'ın takdirindedir ve O'nun belirlediği ilahi düzen içerisinde sürüp gider. "Allah'ın izni olmadan hiçbir kişi ölmez. (Ölüm) belirli bir süreye kadar ertelenmiştir." (Al-i İmran suresi, 145. ayet) Bütün varlıklarda olduğu gibi insan ömrü de bir gün sona erecektir. Ömür bitince ecel gelir ve ölüm olayı gerçekleşir, kişi Rabb'ine döner.

"Her canlı ölümü tadacaktır. Sonunda bize döndürüleceksiniz." (Ankebut suresi, 57. ayet)

Hayır ve Şer: Hayır kelimesi "iyi ve faydalı iş", şer kelimesi ise "kötü iş" anlamındadır. Hayır ve şer işlemek insanın kendi elindedir. Allah bu fiilleri insanın isteği doğrultusunda yaratır. Ancak hayrı talep etmenin karşılığı olarak ödül, şerri talep etmenin karşılığı olarak da ceza vereceğini bildirmiştir. Bu sebeple insanın hayra yönelmesi, şerden uzak durması gerekir.

Rızık: Allah'ın bütün canlılara verdiği maddi ve manevi nimetlere "rızık" denir. Allah yeryüzünün ve hatta evrenin nimetlerini insanın emrine vermiş, herkesin rızıkını yaratmıştır. Ancak bu nimetlere ve rızıkımıza ulaşmak için çalışıp çabalamamız gerekmektedir. Peygamberlerin de her biri birer meslek edinmiş, rızıkını temin etmek için çalışıp emek harcamışlardır.

Başarı ve Başarısızlık: Başarı kendiliğinden gelen bir şey değildir. Allah Kur'an'da "İnsan için ancak çalıştığının karşılığı vardır." (Necm suresi, 39. ayet) buyurmaktadır. İnsan, başarılı olmak için çalışıp çabalamalıdır. Kur'an, insana bu konuda rehberlik yapmış, başarının ve başarısızlığın sebeplerini açıklamıştır. İnsan başarısızlığa düşüyorsa onu bu duruma iten faktörleri bulmalı ve bunları olumlu duruma çevirmelidir. Gerçek başarı ise Allah'ın rızasını kazanmaktır.

Tevekkül: İnsanın bir işte başarıya ulaşabilmek için elinden gelen bütün gayreti gösterdikten sonra işin sonucunu, yani başarıyı Allah'tan beklemesidir. Müslüman Allah'a güvenmeli, O'na tevekkül etmelidir. Ama önce gereken bütün hazırlıkları yapmalı, elinden gelen gayreti göstermelidir.

PEKİŞTİRELİM!

1. : Allah'ın bir canlıya verdiği yaşam süresine denir.
2. : Bir canlının yaşamının sona ermesine denir.
3. : Dünya hayatının sona ermesidir.
4. : Allah'ın canlılara verdiği tüm nimetlere denir. Allah'ın rızık veren anlamına gelen ismi Rezzak'tır.
5. : Allah'ın tayin ettiği rızık elde etmek için gerekli çalışmayı yapmaya denir.

KADERLE İLGİLİ BATIL İNANÇLAR

Toplumumuzda inancıyla ilgili var olan birtakım yanlış inançlar bulunmaktadır. Bunun temel nedeni dinimizi ana kaynakları ve sünnetten öğrenmek yerine kulaktan dolma bilgilerden dinimizi tanımaya çalışmaktan kaynaklanmaktadır.

KADER İNANCIYLA İLGİLİ YANLIŞ KAVRAMLAR

1. **Alın yazısı:** Yaşanılan olayların önceden ve değişmeyecek bir biçimde düzenlenmesine inanmaktır.
2. **Baht:** Meydana gelecek olayların bir irade sonucu oluşmasına denir.
İnsanların kendi özgür tercihleriyle yaptıkları eylemlerinin sonuçlarını için birtakım kavramların ardına göstermektedir. Gerekli tedbirleri almadan yapılan çalışmalar neticesiz kaldığında “kara talih, kısmetsizlik” gibi ifadelerle bu durumun sonuçlarını başka yüklemeye çalışırlar.

UNUTMA!

Kader inancıyla ilgili olan bu olumsuz tutumlar dinimizin yanlış anlaşılmasına ve yaşanmasına neden olmaktadır. Bundan kurtulmanın tek yolu Kur'an ve sünnete sığınmaktır.

PEKİŞTİRELİM!

Toplumda kaza ve kaderle ilgili olarak yaygın olan yanlış inançları yazarak birer örnek veriniz.

1. Alın yazısı:
2. Kara talih:
3. Baht:
4. Kısmetsizlik:

NE ÖĞRENDİK?

Kaderle ilgili olarak ecel-ömür, emek-rızık, tevekkül kavramlarını ve bunların yanlış yorumlarından kaynaklanan, alın yazısı, kara talih, kısmetsizlik gibi kavramların dinî hayatı yorumlamadaki etkilerini gördük.

PEKİŞTİRELİM!

Aşağıdaki cümlelerden doğru bilgi içerene “D”, yanlış bilgi içerene “Y” yazınız.

1. (.....) Başarılı olmak için Allah’a dua etmek yeterlidir.
2. (.....) İnsanın kendisine sunulanları elde etmesi için çalışmasına gerek yoktur.
3. (.....) Kısmetsizlik kaderin talih boyutudur.
4. (.....) Dünya hayatı da canlı yaşamı gibi bir gün sona erecektir.
5. (.....) Başımıza gelen her şey kaderle ilgili değildir.
6. (.....) Ömrümüzü güzel bir şekilde tüketmek dinimizce önemle vurgulanmış bir emirdir.
7. (.....) Kısmetsizlik, doğru kader anlayışının ifadesi değildir.
8. (.....) Allah’a güvenen bir kişi başına gelenleri alın yazısı olarak nitelendirmez.

"İnsanın bilinçli olarak belli bir amaca ulaşmak için giriştiği çabanın adıdır."

Bu cümlede tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sorumluluk
B) Emek
C) Akıl
D) Rızık

ETKİNLİK 6

Aşağıdaki kavramlarla ilgili örnek olay ve ayetler yazınız.

ECEL - ÖMÜR

Örnek:

Ayet:

EMEK - RIZIK

Örnek:

Ayet:

TEVEKKÜL

Örnek:

Ayet:

PEKİŞTİRELİM!

Yandaki tabloda ilk harfleri verilen kavramları bulup yazınız.

1. Allah'a güvenmek
2. Tayin edilen rızkı elde etmek için çabalamak
3. Dünya hayatının sona ermesi
4. Canlı yaşamının sona ermesi
5. Allah'ın evrene koyduğu evrensel yasalar
6. Allah'ın canlılara biçtiği yaşam süresi
7. Allah'ın verdiği tüm nimetler
8. İnsanların kadere yükledikleri yanlış anlam

1. T

2. E

3. K

4. E

5. S

6. Ö

7. R

8. A

UYGULAMA 6 Berfu Öğretmen, sınıftaki öğrencilere kader ve kaza konusunda bilgi verecektir.

Buna göre, Berfu Öğretmen aşağıdakilerden hangisini söylerse yanlış bir bilgi vermiş olur?

- A) Yüce Allah'ın evrene koyduğu ölçü ve düzene "kader" denir.
- B) Cenabıhakk'ın ezelde irade ettiği ve takdir buyurduğunun gerçekleşmesine "kaza" denir.
- C) Kader ve kaza İslam'ın şartlarındandır.
- D) Müslümanlar kader ve kazaya iman ederler.

ÇÖZÜM**NE ÖĞRENDİK?**

İnsan kendisine verilen akıl ve iradesiyle başarıya gidecek yolları öğrenir ve tercih eder. Tercihleri sonucunda ya başarılı ya da başarısız olur. Bir tercih söz konusu olduğu için başarı veya başarısızlığın sorumluluğu insanın kendisine aittir. Başarı yolunda insanın önüne çok sayıda engel çıkabilir. Engeller karşısında hemen vazgeçmek ve sorumluluktan kaçmak doğru değildir. Başarılı olmak için kişinin çalışması, çabalaması, yaptığı işlerle ilgili gerekli her türlü gayreti göstermesi ve sorumluluklarını yerine getirdikten sonra başarılı olmayı Allah'tan beklemelidir. Çok çalışmasına rağmen arzu ettiği başarıya ulaşamayan insan da "Ben ne bahtsızım" diyerek Allah'ın takdirine isyan etmemeli, gayreti elden bırakmamalıdır.

1. I. "Sizden herhangi birinizin sırtına bir bağ odun yüklenip satması, dilenmesinden hayırlıdır..." (Hadis-i şerif)
II. Hz. Âdem'in çiftçilik, Hz. Musa'nın çobanlık, Hz. İdris'in terzilik ve Hz. Muhammed'in ticaret yapmış olması
III. Hacı Bektaş Veli'nin "Çalışmadan geçinenler bizden değildir" ifadesi
IV. "Toprağı işleyen ekmeği dişler." (Atasözü)
- Numaralanmış bilgilerden hangileri "emek harcayarak kazanmanın değerini kanıtlamak" amacıyla kullanılabilir?**
- A) I ve II
B) II ve IV
C) I, II ve IV
D) I, II, III ve IV

2. İslam, çalışmadan kazanmayı ve üretmeden tüketmeyi hoş karşılamadığı için bazı kazanç yollarını yasaklamıştır.
- Aşağıdakilerden hangisi bu kapsamda değerlendirilemez?**
- A) Kumar
B) Tefecilik
C) Madencilik
D) Şans oyunları

3. Aşağıdaki ayet meallerinden hangisi diğerlerinden farklı bir konuya vurgu yapmaktadır?
- A) "Allah'ın izni olmadan hiçbir kişi ölmez. (Ölüm) Belirli bir süreye göre yazılmıştır..." (Âl-i İmrân suresi, 145. ayet)
B) "... (Güneş ve Ay'dan) her biri, belirlenmiş bir süreye kadar hareketlerini sürdürürler..." (Fâtır suresi, 13. ayet)
C) "Kıyametin ne zaman kopacağı hakkındaki bilgi, ancak Allah'ın katındadır..." (Lokman suresi, 34. ayet)
D) "Geceyi ve gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratan O'dur. Her biri bir yörüngede hareket etmektedir." (Enbiyâ suresi, 33. ayet)

4. Peygamber'imiz, yaşadığı birçok olayda tedbir almayı ihmal etmemiştir. Örneğin Bedir Savaşı'nda su kuyularını düşmanın ulaşamayacağı şekilde ordunun arkasına almıştır. Hendek Savaşı'nda da Medine şehrinin etrafına hendek kazdırmıştır. Böylece düşmanın girmesine engel olunmuştur. Bizler de Peygamber'imizi örnek almalı, bir işe başlamadan önce gerekli tedbirleri almalı, ondan sonra Allah'a güvenmeliyiz.

Bu parçadan aşağıdaki yorumların hangisine ulaşılamaz?

- A) Peygamberler de Allah'a tevekkül ederler.
B) Tedbir, Allah'a güvenden önce gelir.
C) Tedbir ve tevekkül sadece savaşta olur.
D) Tevekkül pasif bir bekleyiştir.

5. Allah'ın (cc.) insana verdiği en büyük nimetlerden biri olan akıl, insanı diğer canlılardan ayıran en temel özelliğidir. İnsan, akli sayesinde düşünür, araştırma yapar, mutlu olmak ve hayatı kolaylaştırmak için çalışır, üretimde bulunur. Sanayi ve teknoloji alanlarında yeni icatlar ortaya koyar. Bunların yanında sanatsal ve kültürel çalışmalar yapar. Bütün bunlar insanın akıllı bir varlık olmasının sonucudur.

Bu parçada vurgulanmak istenen asıl düşünce aşağıdaki ayetlerin hangisinden çıkarılamaz?

- A) "Allah'ın, göklerde ve yerde bulunan şeyleri hizmetinize verdiğini, nimetlerini gizli ve açık olarak önünüze bolca serdiğini görmez misiniz?..." (Lokman suresi, 20. ayet)
B) "... Akılınızı kullanmıyor musunuz?" (Mü'minûn suresi, 80. ayet)
C) "Hiç düşünmüyor musunuz?" (Saffat suresi, 155. ayet)
D) "Bu Kur'an; kendisiyle uyarılsınlar, Allah'ın ancak tek ilah olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara bir bildiridir." (İbrahim suresi, 52. ayet)

6. Tevekkülün esas gerekliliği sebeplere başvurduktan sonra insanlardan bir şey beklememek, sebeplere güvenmek ve her neticeyi yalnız Allah'tan bilmektir. Muhtaç olmamak için çalışmak, hasta olunca ilaç kullanmak, tevekkülün gereğidir.

Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisine cevap yoktur?

- A) Tevekkül ne demektir?
- B) Tevekkülün faydaları nelerdir?
- C) Tevekkül nasıl olmalıdır?
- D) Tevekkülün gerekleri nelerdir?

7. Allah'ın yarattığı hiçbir şeyde düzensizlik ve dengesizlik görülmez. Örneğin evrendeki yer çekimi tam da olması gerektiği gibidir. Aynı şekilde ozon tabakasının kalınlığı, Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığı, denizlerdeki tuz miktarı insanların ve diğer canlıların ihtiyaç duyduğu orandır. Bu sebeple evrende tesadüften bahsedilemez.

Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Evrende bir ahenk ve düzen var mıdır?
- B) Evrendeki düzen ve dengeye örnek gösterilebilir mi?
- C) Evrende tesadüf olabilir mi?
- D) Evrende var olan düzen Kur'an'da yer almakta mıdır?

8. Bir çiftçi tarlasından bol ürün almak için zamanında tarlasını ekmiş, sürmüştür. Tohumları atmış, tarlanın bakımını yaparak, gübre vermiştir. Fakat ürünler istediği miktarda gelmeyince Allah'a isyan etmiştir.

Bu parçadaki çiftçinin tevekkül anlayışı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Çiftçi tedbirsiz davranmıştır.
- B) Çiftçi Allah'a güvenmeyerek işlerini kendi yapmıştır.
- C) Çiftçi işin sonucunda Allah'a teslimiyet göstermemiştir.
- D) Çiftçi işin sonucuna razı olmuştur.

9. Öğretmeni Hakkı'ya "kaderle ilgili kavramlar" konusunda "D/Y" testi uygulamış ve şu cevapları almıştır:

- Tevekküle yanlış anlamlar yükleyerek kader karşısında insanı, rüzgârın sürüklediği bir yaprak gibi iradesiz ve tercihsiz görmek doğru değildir. (D)
- Evrendeki hiçbir varlık sonsuz değildir. Baharda açan bir yaprak sonbaharda sararır ve toprağa düşer. Hayvanlar içerisinde en uzun yaşayan kaplumbağalar bile en nihayetinde bir gün sona ulaşırlar. (Y)
- Rızık veren Allah (cc.)'tır. Ancak kulların da çalışıp çabalayıp kendilerine takdir edilmiş olan rızık helal yoldan kazanmak için gayret göstermeleri gerekir. (Y)
- Başarı yolunda insanın önüne çok sayıda engel çıkabilir. Bir engelle karşılaşıldığında hemen vazgeçmek ve sorumluluktan kaçmak doğru değildir. (D)

Hakkı, hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İslam dininin haksız kazanç yollarından gelir elde etmeyi haram kıldığını anlayamamıştır.
- B) Tevekkül hakkında bazı bilgileri kavrayamamıştır.
- C) İnsanın başarılı olmak için elinden gelen gayreti göstermesi gerektiğini öğrenmiştir.
- D) Evrendeki her canlının bir gün öleceğini bilmemektedir.

10. Kader; Allah'ın (cc.) sonsuz ilmi ve kudretiyle, evrende olmuş ve olacak olan her şeyi takdir etmesidir. Yine varlıkları istediği şekilde ve biçimde yaratması, insanların özgür iradeleriyle yapacaklarını Allah'ın (cc.) önceden bilmesi ve düzenlemesine "kader" denir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni yukarıdaki bilgiyi vermiş ve öğrencilerinden kadere örnek vermelerini istemiştir. Bazı öğrenciler şu örnekleri vermiştir:

Hasan: İnsanın evlenmesi

Burhan: Kâinattaki denge durumu

Ayhan: Denizdekilerin ve içindekilerin yaratılması

Kenan: Anne ve babamız

Buna göre hangi öğrencinin verdiği örnek yanlıştır?

- A) Hasan
- B) Burhan
- C) Ayhan
- D) Kenan

1. İnsanın kırpikleri, kaşları, kemikleri, dişleri belli bir boyaya ulaştığında uzamaları durur. Ancak saçlarının uzaması durmaz. Yani uzaması zararlı olabilecek, kötü bir görüntüye neden olacak olan bölümlerin uzaması dururken, uzaması estetik açıdan güzel olabilecek olan saçlar uzamaya devam eder. Bunun yanı sıra kemiklerin uzamasında da tam bir uyum ve oran vardır. Örneğin insanın kol kemikleri daha fazla uzayıp, gövdesi kısa kalmaz. Her biri ne kadar uzaması gerektiğini bilirmiş gibi tam zamanında durur.

Bu metinde anlatılan düşünceyi aşağıdaki ayetlerden hangisi desteklemektedir?

- A) "Şüphesiz sizin Rabbiniz, gökleri ve yeri altı gün içinde (altı evrede) yaratan ve arşa kurulan, geceyi, kendisini durmadan takip eden gündüze katan, Güneş'i, Ay'ı ve bütün yıldızları da buyruğuna tabi olarak yaratan Allah'tır. Dikkat edin, yaratmak da emretmek de yalnız O'na mahsustur. Âlemlerin Rabbi olan Allah'ın şanı yücedir." (A'râf suresi, 54. ayet)
- B) "O, yedi göğü tabaka tabaka yaratandır. Rahman'ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Bir kere daha bak! Hiçbir çatlak ve düzensizlik görüyor musun?" (Mülk suresi, 3. ayet)
- C) "Biz, gerçekten insanı en güzel bir biçimde yarattık." (Tîn suresi, 4. ayet)
- D) "O, geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratandır. Bunların her biri bir yörüngede yüzmektedirler." (Enbiyâ suresi, 33. ayet)
2. İnsanın özgür olması, kendi istek ve iradesiyle herhangi bir zorlama ve baskı olmadan bir şeye karar vermesi ve bu doğrultuda davranmasıdır. Bu özelliğiyle insan seçenekler arasında tercihte bulunur. Yapacağı iş ve davranışlara kendisi karar verir. İyiye de kötüye de kendi isteğiyle yönelir. Akıllı ve özgür iradesiyle yaptığı eylem ve davranışlarından da sorumludur.

Yukarıdaki metin insanın hangi özelliğinden bahsetmektedir?

- A) Külli iradesinden
B) Cüzi iradesinden
C) Kudretinin sınırsızlığından
D) Akılının sınırsızlığından

3. I. "Kim iyi bir iş yaparsa faydası kendisinedir ve kim kötü-lükte bulunursa zararı kendisinedir..." (Fussilet suresi, 46. ayet)
- II. Allah (cc.), insanı akıllı bir varlık olarak yaratmış ve ona seçme ve tercihte bulunma imkânı sağlayan irade vermiştir. Yazı yazmak, oturmak, kalkmak, çalışmak, namaz kılmak, iyi veya kötü davranışta bulunmak özgür irademizle seçerek yaptığımız davranışlardır.
- III. "Şüphesiz biz onu (ömür boyu yürüyeceği) yola koyduk. O bu yolu ya şükrederek ya da nankörlük ederek kat eder." (İnsân suresi, 3. ayet)
- IV. İnsanın iradesinin dışında olan şeyler de vardır. Kalbimizin çalışması, nefes alıp verişimiz, midemizin yiyecekleri sindirimi irademiz dışında gerçekleşir. Ne zaman, nerede, hangi anneden doğacağımıza; hangi ırktan olacağımıza biz karar veremeyiz. Göz rengimiz, ten rengimiz, saç rengimiz bütün bunlar bizim irademiz dışında Yüce Allah'ın takdiri ile gerçekleşir.

Numaralandırılarak verilen ayet ve bilgiler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I numaralı ayet insanın akıllı ve iradesi sebebiyle tercihlerinde özgür ve bu tercihler sonucu ortaya çıkan durumlardan da sorumlu olduğunu gösterir.
- B) II numaralı bölümde cüzi irade anlatılmaktadır.
- C) III numaralı ayet Allah'ın (cc.) iradesinin külli olduğu gibi ilminin de her şeyi kuşattığını ve sonsuz olduğunu açıklamaktadır.
- D) IV numaralı bölümde külli irade örneklerle anlatılmıştır.

4. • Başınıza gelen herhangi bir musibet, kendi ellerinizle işledikleriniz yüzündendir... (Şûrâ suresi, 30. ayet)
- Biz ona iki yolu (doğru ve eğriyi) göstermedik mi? (Beled suresi, 10. ayet)
- Şüphesiz biz ona (doğru) yolu gösterdik, ister şükredici olsun ister nankör. (İnsân suresi, 3. ayet)

Bu ayetler aşağıdaki kavramların hangisiyle ilgilidir?

- A) Özgürlük-Sorumluluk
B) Emek-Rızık
C) Kader-Kaza
D) Ecel-Ömür

5.	"... Allah için şahitlik yaparak adaleti titizlikle ayakta tutan kimseler olun..." (Nisâ suresi, 135. ayet)	1	...
	"O, geceyi, gündüzü, Güneşli ve Ay'ı yaratandır. Bunların her biri bir yörünge-de yüzmektedirler." (Enbiyâ suresi, 68-69. ayetler)	2	...
	"Her milletin belli bir eceli vardır. Onların eceli geldi mi ne bir an geri kalabilirler, ne de öne geçebilirler." (Araf suresi, 34. ayet)	3	...

Numaralandırılarak verilen ayetlerin karşısına evrensel yasalar yazıldığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılır?

	1	2	3
A) Fiziksel yasa	Biyolojik yasa	Biyolojik yasa	
B) Toplumsal yasa	Fiziksel yasa	Biyolojik yasa	
C) Fiziksel yasa	Toplumsal yasa	Biyolojik yasa	
D) Toplumsal yasa	Fiziksel yasa	Toplumsal yasa	

6. "Kim kazanmazsa bu dünyada bir ekmek parası, dostunun yüz karası, düşmanının maskarası."

Mehmet Akif Ersoy

Bu beyitte aşağıdakilerden hangisinden bahsedilmektedir?

- A) Ne yapılırsa yapılsın rızık değişmeyeceği.
- B) Tembel bir insanın toplum tarafından hoş karşılanmadığı.
- C) İnsanın her zaman çok çalışması gerektiği.
- D) Rızık daim olacağı.

7. Kişinin kendi eksikliği nedeniyle karşılaşılan olumsuzlukları kader olarak nitelendirmesi ve bunun neticesi olarak da kaderi suçlaması İslam'ın kader anlayışına uygun bir davranış değildir.

Aşağıdakilerden hangisi insandan kaynaklanan bu olumsuzluklardan biri değildir?

- A) Hazırcılık
- B) Tedbir
- C) Vurdumduymazlık
- D) Cahillik

8. Hakan, derste öğretmenine bir soru sormuştur ve öğretmeni cevap olarak aşağıdaki ayetleri okumuştur:

- "Kararını verdiğin zaman artık Allah'a dayanıp güven. Çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever." (Âl-i İmrân suresi, 159. ayet)
- "Göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir. Bütün işler O'na döndürülür. Öyleyse O'na kulluk et, O'na güven. Rabbin, yaptıklarınızdan habersiz değildir." (Hûd suresi, 123. ayet)
- "Sizden iki takım bozulup geri çekilmek üzere idi; oysa Allah onların dostu idi, inananlar yalnız Allah'a güvensinler." (Âl-i İmrân suresi, 122. ayet)

Buna göre Hakan, aşağıdaki sorulardan hangisini sormuş olabilir?

- A) Öğretmenim sağlık ile ilgili örnek ayetler söyleyebilir misiniz?
- B) Öğretmenim ecel ile ilgili örnek ayetler söyleyebilir misiniz?
- C) Öğretmenim tevekkül ile ilgili örnek ayetler söyleyebilir misiniz?
- D) Öğretmenim rızık ile ilgili örnek ayetler söyleyebilir misiniz?

9. İslam'ın kader inancına uygun olarak rızık ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Rızık için kumar ve şans oyunları oynanabilir.
- B) Rızık için kulların çalışıp çabalaması gerekir.
- C) Rızık belirli olduğundan kişinin rızıkını beklemesi yeter.
- D) Allah rızık vermezse gayret etmek yersizdir.

10. Aşağıdaki ayetlerden hangisi toplumsal yasalarla ilgilidir?

- A) "Gece ile gündüzü birbiri ardınca getiren Allah'tır..." (Furkan suresi 62. ayet)
- B) "Biz her şeyi şüphesiz bir ölçüye göre yaratmışızdır..." (Kamer suresi, 49. ayet)
- C) "Verdiğiniz sözü yerine getirin..." (İsrâ suresi, 34. ayet)
- D) "Her şeyden çift çift yarattık ki düşünüp öğüt alasınız..." (Zâriyât suresi, 49. ayet)

BİR PEYGAMBER TANİYORUM: HZ. MUSA (as.)

Hız. Musa (as.) İsrâiloğulları'na gönderilen peygamberlerden olup peygamberler içinde üstünlükleri olan ve kendilerine "ulû'l-azm" denilen altı peygamberin üçüncüsüdür. Allah ile konuştuğu için "Kelimullah" denilmiştir. Benî İsrail'e gelmiştir. Yakup aleyhisselamın soyundandır. Harun aleyhisselamın kardeşidir. Babasının ismi İmrân'dır. Annesinin ismi Nüceyb veya Nâciye veya Yuhâbil'dir.

"İman eden bir topluluk için Musa ile Firavun'un haberlerinden bir kısmını gerçek şekliyle sana anlatacağız. Kuşkusuz ülkesinde Firavun ululuk taslamış, (ayrımcılık yaparak) halkını da gruplara ayırmıştı. Gruplardan birini, erkek çocuklarını kıymıdan geçirip kızlarını sağ bırakarak güçsüz düşürmek istiyordu. Hiç kuşkusuz o huzur ve güveni bozanlardandı. Oysa biz o ülkede güçsüz düşürülenlere lütufta bulunmak, onları önderler yapmak, onları (ülkelerinin) vârisleri kılmak istiyorduk. Onları belli bir yere yerleştirmek, Firavun'a, Hâmân'a ve ordularına, sakındıkları şeyi onların eliyle başlarına getirip göstermek (istiyorduk). Musa'nın annesine, 'Onu emzir, başına bir şey gelmesinden endişe ettiğinde onu nehre bırak. Korkup kaygılanma. Biz onu sana geri döndüreceğiz ve onu peygamberlerden biri yapacağız' diye vahyettik.

Böyle de oldu. Firavun ailesi onu bulup aldı. Ama sonunda o kendileri için bir düşman ve tasa sebebi olacaktı. Şüphesiz Firavun, Hâmân ve askerleri yanlış yoldalardı. Firavun'un karısı, 'O, senin ve benim gözyadınlarımızı muradımız olsun! Onu öldürmeyin, belki bize faydası dokunur veya onu evlat ediniz' demişti. Onlar için farkında değillerdi. Musa'nın annesinin yüreği ise yalnızca çocuğuyla meşguldü. Eğer, inanıp güvenen biri olması için onun kalbini pekiştirmemiş olsaydık neredeyse işi meydana çıkaracaktı. Musa'nın ablasına, 'Onu izle' dedi. O da ötekiler farkına varmadan uzaktan kardeşini gözetledi. Biz önceden onun, başka sûtanneleri kabul etmesini engellemiştik. Bunun üzerine ablası, 'Sizin adınıza onun bakımını üstlenecek, üzerine titreyecek bir aile bulayım mı?' dedi. Böylelikle biz annesinin gönlü rahatlasın, gam çekmesin ve Allah'ın vaaadinin gerçek olduğunu bilsin diye onu annesine geri verdik; fakat oradakilerin çoğu bunu bilmiyorlardı.

Mûsa yetişip olgunlaşınca, ona hikmet ve ilim verdik. İşte güzel davrananları biz böyle ödüllendiririz. Musa, ahalisinin fark edemeyeceği bir vakitte şehre girdi. Orada, biri kendi halkından, diğeri düşman taraftan olan iki adamın birbirleriyle kavga ettiğini gördü. Kendi halkından olan kişi, düşman taraftan olana karşı ondan yardım istedi. Bunun üzerine Musa ötekine bir yumruk vurup ölümüne sebep oldu; sonra şöyle dedi: 'Bu şeytanın işidir; o gerçekten ayartıcı ve apaçık bir düşman!' (Kasas suresi, 3-15. ayetler)

PEKİŞTİRELİM!

Hız. Musa adı geçen peygamberlerdendir peygamber olarak gönderilen Hız. Musa'ya isimli ilahi kitap indirilmiştir.

Hız. Musa sarayında yetiştikten sonra oradan ayrılmış, görevlendirilerek tekrar dönmüş ve Firavun'un zulmünden kurtararak çıkarmıştır.

Hız. Musa tebliğini yaparken tarafından sürekli reddedilmiştir. Hız. Musa'ya tebliğini yaparken yardım eden kişi ise 'dur.

Hız. Harun da adı geçen peygamberlerden biridir. Hız. Musa'nın olan Hız. Harun hem Mısır'da hem de Mısır'dan çıkarırken Hız. Musa'nın yanında olmuş ve ona destek olmuştur.

HAZRETİ MUSA (as.) MUCİZELERİ

Hz. Musa çok sayıda mucize ile donatılan bir peygamberdir. Kur'an-ı Kerim'in çok sayıda ayetinde de Hz. Musa'dan bahsedilmektedir. Nisa, Maide, Bakara, Araf, En'am, Yunus, Hud, İbrahim ve Kehf sureleri Hz. Musa'dan bahsedilen ayetler içermektedir. Hz. Musa ile ilgili bilinen en büyük mucize Kızıldeniz'i ortadan ikiye ayırması, Firavun'u ve tüm ordusunu bu suların altında bırakmasıdır. Bu peygambere ait diğer mucizeler ise aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

- Elindeki asayı istediği zaman bir ejderhaya çevirebilmesi
- Elinin beyaza dönerek bir nur gibi parlaması
- Çekirge ve bit mucizeleri
- Kurbağa sürüsünün Mısır'ı istila etmesi
- Tih Sahrası'nda asasını taşa vurması ve ardından on iki çeşmenin fışkırması
- Kızıldeniz'i ortadan ikiye ayırması ve Firavun'un ordusunu sular altında bırakması
- Tur Dağı'nın yerinden kalkarak İsrailoğulları'nın üzerine gitmesi

PEKİŞTİRELİM!

Hz. Musa ile ilgili kutucuklardaki boşlukları doldurunuz.

Yaşadığı yer:	Yaşadığı dönemin hükümdarı:	Gönderildiği topluluk:
İndirilen ilahi kitap:	Kardeşi:	Getirdiği din:

PEKİŞTİRELİM!

Yahudilik	Tevrat	Mısır	kardeşirler
zulmünden	Firavun	sarayı	Hz. Harun

Bu ifadeleri aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun biçimde yerleştiriniz.

1. Hz. Musala mücadele etmiştir.
2. Hz. Musa'nın getirdiği dintir.
3. Hz. Musa'nın yanında olan ve ona yardım eden kişi'dur.
4. Hz. Musa ve Hz. Harun
5. Hz. Musa'ya indirilen ilahi kitabın adıdır.
6. Hz. Musa Yahudileri Mısır'dan çıkararak Yahudileri Firavun'un kurtarmıştır.
7. Hz. Musa, Firavun'unnda yetişmiştir.

1. Hz. Musa ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Yahudilere gönderilen bir peygamberdir.
- B) Kendisine indirilen kutsal kitabın adı Tevrat'tır.
- C) Hz. Davut'tan sonra gönderilen bir peygamberdir.
- D) Yahudileri Firavun'un zulmünden kurtarmıştır.

2. Hz. Musa'nın kardeşi olan peygamber aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hz. İsa
- B) Hz. Yahya
- C) Hz. Davud
- D) Hz. Harun

3. A'raf suresinin 113. ayetinde "Sihirbazlar firavuna gelip dediler ki: Eğer biz galip olursak, herhâlde bize bir karşılık (armağan) var değil mi?" şeklinde yer alan ifade aşağıdaki peygamberlerden hangisi ile ilgilidir?

- A) Hz. Muhammed
- B) Hz. Musa
- C) Hz. İsa
- D) Hz. İbrahim

4. A'raf suresi, Allah'ın kendilerine o kadar büyük nimetlerle ikramda bulunmasına ve mucizeler göstermesine rağmen İsrailoğulları'nın yapmış oldukları çirkin işleri anlatır.

Bunların anlatılması;

- I. Hz. Musa'nın kavimden gördüğü durumlara karşı tesellidir.
- II. Kendi hâllerini gözden geçirmekten gafil olmamaları için müminlere bir uyarıdır.
- III. Gerçek gücün nefse hâkim olmakla gerçekleşeceği vurgudur.

yargılarından hangilerini doğrular?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

5. Hz. Musa (as.) hangi millete peygamber olarak gönderilmiştir?

- A) Araplara
- B) Türklere
- C) Çinlilere
- D) İsrâiloğulları'na

6. I. Hz. Musa (as.) İsrâiloğulları'na gönderilen peygamberlerdendir.

II. Yüce Allah kendisine "Zebur" kitabını indirmiştir.

III. Yakup aleyhisselamın soyundan olup babasının adı İmran'dır.

IV. Hz. Musa, kendisi gibi peygamber olan Harun aleyhisselamın kardeşidir.

Hz. Musa (as.) ile ilgili yukarıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

7. Hz. Musa'ya (as.) peygamberlik görevi nerede verilmiştir?

- A) Mısır firavununun sarayında
- B) Tur Dağı'nda
- C) Kenan diyarında
- D) Mekke'de

8. Hz. Musa (as.) Mısır firavununu Allah'ın dinine davet ederken ve peygamberlik görevini yerine getirirken kendisine en çok yardım eden kardeşinin adı nedir?

- A) Hz. Yusuf
- B) Hz. Harun
- C) Hz. Şuayb
- D) Hz. Davud

9. Firavun ve kavmi, Musa aleyhisselamın gösterdiği mucizeler karşısında İsrailoğulları'nın Mısır'dan gitmelerine izin verdi. Musa aleyhisselamın bir vakit tayin ederek bir gece vakti bütün İsrailoğulları'nı toplayıp Mısır'dan çıktı. Bunun üzerine Firavun izin verdiğine pişman oldu. Önlerinde denizi, arkalarında düşmanı gören İsrailoğulları endişeye kapıldılar. Bu sırada Allah Musa aleyhisselamın mealen: "Asan ile denize vur" (Şuarâ suresi, 63. ayet) diye vahyetti. Hazret-i Musa bu emir üzerine asasını denize vurdu. Deniz hemen ikiye ayrıldı.

Bu metnin anlamlı bir şekilde ve Hz. Musa'nın hayat hikâyesine uygun olarak tamamlanabilmesi için boş yere aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilmelidir?

- A) On iki sülale olan İsrailoğulları bu yollardan yürüyüp karşıya geçtiler.
B) Onları, bir daha Mısır'a gelmemeleri şartıyla ülkeden gönderdi.
C) Derhâl askerini toplayıp peşlerine düştü ve sabaha doğru onlara Kızıldeniz kenarında yetiştirdi.
D) Firavun, askerleriyle birlikte peşlerine düşüp denizde açılan yola dalınca açılan yol kapanıp sular kavuştu.

10. Mısır'ın idaresini elinde bulunduran ve "Firavun" denilen krallar, kendilerine mezar olarak dağ gibi piramitler yaptırıyorlar ve bu piramitlerin yapımında binlerce insanı zorla çalıştırıyorlardı. Allah'ı inkâr edip ilahlık davasında bulunuyorlardı. Bu zamanda falcılık, sihirbazlık meslek hâline getirilmiş ve ülkenin her tarafında kâhinler, sihirbazlar türemişti.

Paragrafta verilenlerden, aşağıdaki sonuçlardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Mısır'ı yönetenlere "Firavun" denilirdi.
B) Firavunlar kendilerini tanrı zannediyorlardı.
C) Eski Mısır'da sihirbazlık çok popülerdi.
D) Eski Mısır'da ahiret hayatının var olduğuna inanılmazdı.

11. Hz. Musa (as.) kendisine inananları Firavun'un zulmünden kurtarmak için Filistin'e götürürken Firavun ve ordusu kendilerine yetişir. Onları gören Hz. Musa'nın (as.) kavmi endişelenip ümitsizliğe kapılır. Bu büyük umutsuzluk anında yüce peygamberin kararlı duruşu ve Rabbine olan sarsılmaz imanı Şuarâ suresi, 62-65. ayetlerde şöyle anlatılır. "Musa: Asla! dedi, Rabbin şüphesiz benimledir, bana yol gösterecektir" dedi. Bunun üzerine Musa'ya, "Asan ile denize vur!" diye vahyettik. Deniz derhâl yarıldı, her parça koca bir dağ gibi oldu. Ötekilerini de oraya getirdik. Musa'yı ve beraberindekilerin hepsini kurtardık..."

Bu metinden çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Allah kendisine inananları yalnız bırakmamıştır.
B) Firavun ve ordusu inkârcılıkta çok ileri gitmişlerdir.
C) Peygamberler mucizeler sayesinde dinlerini yayablmışlardır.
D) Hz. Musa (as.) ve kavmi Rablerine sarsılmaz bir iman ile inanmışlardır.

12. Hz. Musa (as.) halkına zulmeden ve tanrılık iddiasında bulunan Firavun'u Allah'ın hak olan dinine davet etti. Firavun bu davate olumlu cevap vermediği gibi büyük bir hissim ile Hz. Musa (as.) ve ona inananlara zulmünü daha da artırdı. Allah'ın elçisi ve ona inananlar bu baskılar karşısında Firavun'dan korkmasa da yaşamlarını tehlikeye atmamak için yurtlarını terk etme kararı aldılar.

Böylece hem Allah'ın aziz kıldığı insan hayatını kurtarmak hem de dinlerini özgürce yaşayabilmek için daha elverişli bir bölgeye göç ettiler.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hz. Musa (as.) ve ümmeti zulme boyun eğmemiştir.
B) Hz. Musa (as.) ve kavmi dinleri uğruna hicret etmişlerdir.
C) Hz. Musa (as.) ve ona inananlar kolay olanı tercih etmişlerdir.
D) Hz. Musa (as.) ve Firavun arasında hak ile batıl mücadelesi yaşanmıştır.